

Orzysz, dn. 15 stycznia 2025 r.

WPF.0003.1.2025.POS

**RADA MIEJSKA W ORZYSZU
WPŁYNEŁO**

Dnia: 16. 01. 2025

Ilość załączników.....

Podpis.....

**Komisja Gospodarczo-Finansowa,
Inwestycji oraz Porządku Publicznego
Rady Miejskiej w Orzyszu**

Dotyczy: pisma z dn. 09.01.2025 r. znak: WRM.0012.3.1.2025

Zgodnie z planem pracy Komisja Gospodarczo-Finansowa, Inwestycji oraz Porządku Publicznego Rady Miejskiej w Orzyszu w załączeniu przesyłam materiał na temat: „ *Plany rewitalizacji kanału i rzeki Orzyszy oraz możliwości zagospodarowania nabrzeży jezior z terenu gminy Orzysz celem udostępnienia dla ruchu turystycznego*”

BURMISTRZ
mgr Zbigniew Włodkowski

Gmina Orzysz jako członek Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 realizuje projekty strategiczne dofinansowane z Funduszy Europejskich Warmii i Mazur na lata 2021-2027 (FEWiM). W ramach tych środków zgodnie z zapisami Uchwały nr III/03/2024 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 z dnia 1 października 2024 r. gmina Orzysz będzie realizowała 2 zadania z zakresu **Zielona Infrastruktura Wielkich Jezior Mazurskich**. Zadania dotyczą zabezpieczenia rzeki Orzyszy (I) wykorzystywanej do turystyki kajakowej przed antropopresją (negatywnym oddziaływaniem turystów na środowisko) i jezior poprzez budowę Ekomariny do obsługi do ruchu żeglarskiego (II).

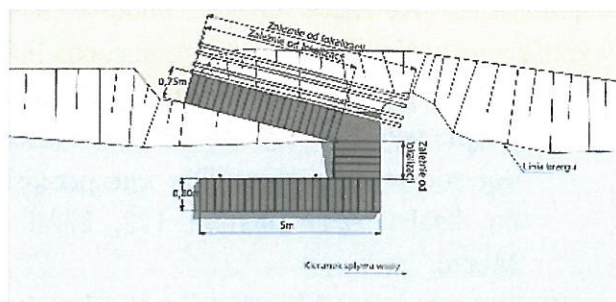
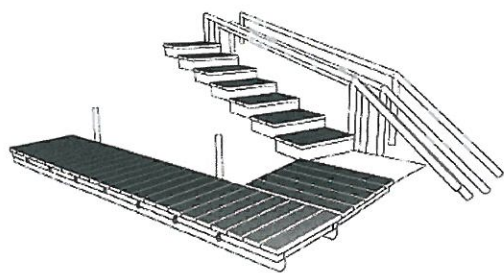
Zadanie I - zabezpieczenie rzeki Orzyszy wykorzystywanej do turystyki kajakowej, w ramach której zaplanowano budowę **5 Miejsc Obsługi Kajaków (MOK)**.

W ramach projektu planowana jest budowa infrastruktury służącej do rozwoju aktywnej turystyki kajakowej na odcinkach rzek i kanałów stanowiących system połączeń wodnych zasilających Wielkie Jeziora Mazurskie.

W ramach inwestycji planuje się: umocnienie brzegów w formie np. pomostów brzegowych przeznaczonych do wodowania, wyjmowania kajaków z wody czy też przenoszenia kajaków. Przykładowe rozwiązanie przedstawia zdjęcie poniżej.

W miejscach ze stromymi brzegami specjalne „rynienki” przeznaczone do wyciągania i przenoszenia kajaków np.

MOK obejmuje wyposażenie danej lokalizacji w niezbędną dla kajakarzy małą infrastrukturą obejmującą: pomost, toalety - kontenerowe, śmietniki, wiata do odpoczynku z ławostołami, suszarka dla kajaków, miejsce na ognisko, stojaki na rowery, oświetleniem wykorzystującym OZE oraz oznakowanie.

Wymiary, zakres i rozwiązania materiałowe ustalane są w zależności od wielkości MOK i jego lokalizacji.

Wariant I – pomost, toalety - kontenerowe, śmietniki, wiata do odpoczynku z ławostołami, suszarka dla kajaków, miejsce na ognisko, stojaki na rowery, oświetlenie, monitoring, sieć wod.-kan. i energetyczna.

Wariant II- pomost, śmietniki, wiata do odpoczynku z ławostołami, oświetlenie, sieć energetyczna.

Poglądowe wizualizacje poszczególnych elementów przedstawiają zdjęcia poniżej.

Zaplanowano na rzece Orzysz budowę 5 miejsc obsługi kajaków. Punkty te zostaną wyposażone w nieodpłatną, ogólnodostępną infrastrukturę:

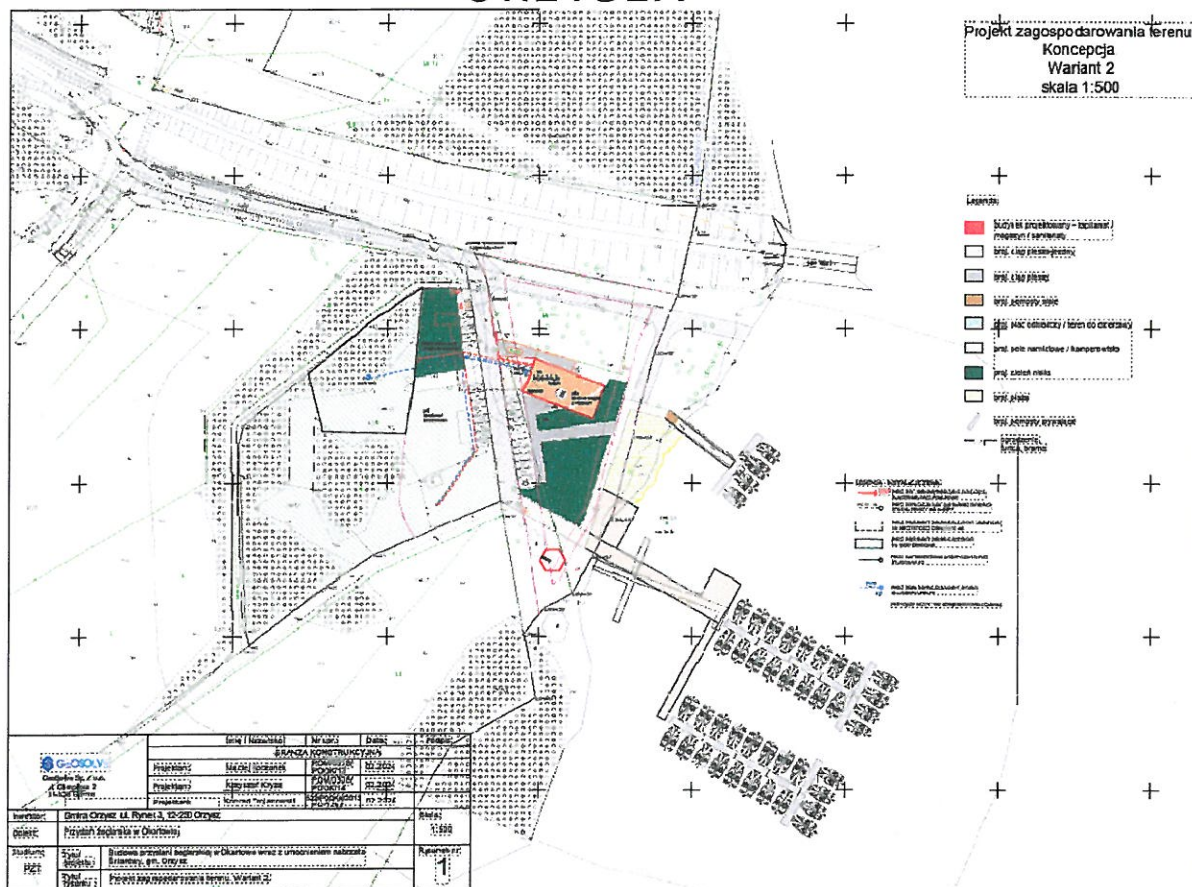
- 1) **Orzysz przy ujściu kanału Orzysz do j. Wierzbińskiego** przy LGD w **wariancie I** obejmującym pełny zakres wyposażenia z dodatkową potrzebą wykonania drogi dojazdowej oraz slipu. Dla tego przedsięwzięcia niezbędne będzie uzyskanie dostępu do działek sąsiednich nr 172, 177/1 przekazanych w dzierżawę LGD Mazurskie Morze.
- 2) **Orzysz przy Muzeum** w **wariancie I** obejmującym pełen zakres z dodatkową potrzebą wykonania drogi dojazdowej. Lokalizacja na terenie przekazanym Muzeum, na części jeszcze nie zagospodarowanej bliżej mostu kolejowego.
- 3) **Mikosze** przy Świetlicy wiejskiej w **wariancie II** bez sanitariatów kontenerowych z uwagi na niewielką przestrzeń do zagospodarowania, wymagana będzie budowa schodów z uwagi na lokalizację skarpy.
- 4) **Grzegorze** na działce ewidencyjnej o nr 199 przy moście drogowym w **wariancie I** obejmującym pełny zakres wyposażenia z dodatkową potrzebą wykonania drogi dojazdowej.
- 5) **Okartowo**, jezioro Tyrkło - przy szkole w **wariancie I** obejmującym pełny zakres wyposażenia z dodatkową potrzebą wykonania drogi dojazdowej oraz slipu.

Wartość inwestycji na terenie naszej gminy będzie wynosiła 3 200 000,00.zł, z czego 85 % będzie dofinansowane ze środków FEWiM na lata 2021-2027. Nabór wniosków został zaplanowany w II kwartale 2025 r. Gmina Orzysz jest na etapie wyłonienia wykonawcy na opracowanie dokumentacji technicznej zagospodarowania wskazanych MOK. Na tej podstawie wystąpi o stosowne decyzje i pozwolenia.

Zadanie II – Budowa przystani żeglarskiej w Okartowie

W ramach tego zadania zaplanowano budowę Ekomariny - infrastruktury do cumowania 75 jednostek, budowę zaplecza do obsługi żeglarzy wraz z sanitariatami oraz odbiorem odpadów ciekłych z jachtów na Szlaku wielkich jezior mazurskich. Obecnie gmina Orzysz jest na etapie końcowych uzgodnień dokumentacji projektowej. Wartość inwestycji będzie wynosiła 18 416 667,00 zł, z czego 85 % będzie dofinansowane ze środków FEWiM na lata 2021-2027. Nabór wniosków został zaplanowany w III kwartale 2025 r. Do tego czasu gmina Orzysz uzyska stosowne decyzje i pozwolenia, w tym decyzję środowiskową i pozwolenie na budowę.

Poniższe zdjęcie przedstawia koncepcję zagospodarowania nowobudowanej Ekomariny.

Zadanie 3 – Podniesienie poziomu wód w kanale i rzece Orzyszy

Odrębnym obszarem są działania mające na celu podniesienie poziomu wód na cieku wodnym kanału i rzeki Orzysz. W tym zakresie prowadzone są od dłuższego czasu intensywne rozmowy z przedstawicielami PGW Wody Polskie, w tym głównie Zlewni w Giżycku oraz Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Białymstoku. Ostatnie ustalenia z 14 listopada 2024 roku dotyczyły:

- 1) Podniesienie poziomu wód możliwe jest tylko poprzez spowolnienie nurtu rzeki;
- 2) Spowolnienie mogą powodować: naturalne progi zwalniające (głazy, naniesiony materiał pod mostami) oraz urządzenia jak bystrotoki i jazy;
- 3) Wymagane jest rozminowanie rzeki w okolicach mostu drogowego na drodze nr 63 w Orzyszu;
- 4) Coroczne koszenie cieku powinno odbywać się w miesiącach maj-czerwiec a nie jak ma to miejsce obecnie – wrzesień;
- 5) Dla trwałego i skutecznego podniesienia poziomu wód niezbędne jest wykonanie koncepcji retencji na kanale i rzece Orzysz opartej na badaniach hydrologicznych przeprowadzonych przez specjalistów, która odpowie jakie działania należy podjąć, aby uzyskać zadawalający i trwały poziom wód w tym cieku.

Burmistrz Orzysza kwestię opracowania Koncepcji retencji kanału i rzeki Orzysz przedstawił na forum Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie uzyskując wstępną aprobatę wykonania opracowania przez tę organizację.

Zadania wskazane powyżej i te wynikające z opracowanej przyszłej Koncepcji retencji należą do właściciela cieków tj. PGW Wody Polskie. Gmina Orzysz deklaruje wsparcie i pomoc w przyspieszeniu realizacji tych działań.

BURMISTRZ
mgr Zbigniew Włodkowski